

KATECHEZA 23

Bóg uczy nas dobrego życia

CELE KATECHEZY

- Uświadomienie, że w Piśmie Świętym jest zawarte słowo Boga, który do nas mówi (PNR).
- Zapoznanie z treścią przykazań Bożych – wprowadzenie (PNR).
- Kształtowanie postawy zaufania do Boga, który prowadzi nas drogą przykazań (PNR).
- Doskonalenie umiejętności oceny swojego postępowania w świetle przykazań (PNR).

TREŚCI

- Zasady w życiu codziennym.
- Pismo Święte księgą wiary – Bóg mówi do mnie (A.2).

WYMAGANIA

Uczeń:

- podaje przykłady zasad potrzebnych w życiu codziennym;
- opowiada, że Bóg mówi do nas w Piśmie Świętym;
- z pomocą katechety wyjaśnia, czym są przykazania Boże (ogólnie jako zasady dobrego życia) (C.1.1).

POSTAWY

Uczeń:

- chce poznawać Boże przykazania;
- stara się zachowywać przykazania (C.1.b).

POMOCE

- Podręcznik i „Ćwiczenia”
- Pismo Święte i świeca
- Nagranie opowiadania „Nic mi nie wolno” i piosenki nr 14 „Dzięki, o Panie”
- Wydruk tekstu biblijnego (Materiały do druku): Prz 4, 26. 27b i Dekalog

UWAGI

Temat dotyczy potrzeby zasad w życiu człowieka i ukazaniu, że w Piśmie Świętym Pan Bóg przekazał nam ważne zasady w formie przykazań. Uzasadnienie potrzeby przykazań ma motywować dzieci do ich poznawania i zachowywania. Uczniowie poznają brzmienie przykazań, ale na tej lekcji religii jeszcze nie analizują ich znaczenia: katecheta wyjaśnia tylko niektóre przykazania, zrozumiałe dla dzieci. Uczniowie nie poznają także jeszcze porównania przykazań np. do drogowskazu, koła ratunkowego czy GPS-a. Takie metafory będą pomocne przy bliższym poznawaniu Dekalogu w klasie drugiej i trzeciej.

PLAN KATECHEZY

Wprowadzenie do katechezy

1. Powtórzenie treści poprzedniego rozdziału na podstawie podręcznika.
2. Nauka piosenki nr 14: „Dzięki, o Panie” (bez 4 i 5 zwrotki) i modlitwa śpiewem.

Odkrywanie wezwania Bożego: Pan Bóg daje nam przykazania, żebyśmy byli szczęśliwi

3. Opowiadanie „Nic mi nie wolno”.
4. Rozmowa o potrzebie zasad w życiu.
5. Czytanie Pisma Świętego – Księga Przystów 4, 26. 27b i Dekalog.

Odpowiedź na wezwanie Boże: Chcemy przestrzegać przykazań, być blisko Boga i kochanych ludzi

6. Rozmowa na przykładach o skutkach nieprzestrzegania zasad.
7. Zabawa: przestrzeganie przykazań Bożych zbliża ludzi do siebie i do Pana Boga.

Utrwalenie

8. Wykonanie zadania 1. w „Ćwiczeniach” na s. 27: wycinanie i naklejanie obrazków o uszczęśliwiających zbliżaniu się ludzi do siebie.
9. Modlitwa: piosenka nr 14 „Dzięki, o Panie”.

WPROWADZENIE DO KATECHEZY

Przywitanie. Katecheta przypomina o tym, że Pan Bóg jest wśród nas i wszyscy robią znak krzyża.

PRACA Z PODRĘCZNIKIEM

Uczniowie otwierają podręczniki na s. 40 (na katechezie 15), a potem na kolejnych stronach podręcznika – aż do katechezy 20 (do s. 51).

Rozmowa – powtórzenie treści poprzedniego rozdziału.

Katecheza 15.: – Gdzie jest zapisane to, co Pan Bóg mówi do ludzi?

Katecheza 16.: – Co obiecał Pan Jezus ludziom, którzy modlą się razem?

Katecheza 17.: – Przez kogo Pan Jezus działa podczas Mszy Świętej?

Katecheza 18.: – Kto do nas mówi, gdy słuchamy czytań i nauki podczas Mszy Świętej?

Katecheza 19.: – Kto jest z nami pod postacią chleba i wina podczas Mszy Świętej?

Katecheza 20.: – Co to jest Najświętszy Sakrament?

NAUKA PIEŚNI NR 14 „DZIĘKI, O PANIE” – ZWROTKI: 1-3 ORAZ 6-7

Wystarczy, gdy dzieci najpierw nauczą się i zaśpiewają refren.

MODLITWA

Pieśń nr 14 „Dziękuję, o Panie” (zwrotki: 1-3 oraz 6-7).

Ref.: Dziękuję, o Panie, składamy dzięki,

O, Wszechmogący nasz Królu w niebie!

1. *Za to, że dałeś nam wiarę. Dziękuję, o Panie...*
2. *Za to, że dałeś nam miłość. Dziękuję, o Panie...*
3. *Za to, że dałeś nam siebie. Dziękuję, o Panie...*
6. *Za to, że jesteś z nami. Dziękuję, o Panie...*
7. *Tobie śpiewamy z radością. Dziękuję, o Panie...*

ODKRYWANIE WEZWANIA BOŻEGO

Katecheta czyta lub odtwarza opowiadanie wprowadzające temat potrzeby zasad.

Nic mi nie wolno

Wojtek był niezadowolony ze szkoły. A właściwie nie chodziło o szkołę tylko o lekcje.

– Dlaczego nie lubisz lekcji? – zapytała wieczorem mama.

– Bo nic nie wolno.

– Jak to: nic?

Wojtek wzruszył ramionami.

– A tak. Chodzić po klasie – nie wolno. Normalnie rozmawiać – nie wolno.

Biegać do tablicy – nie wolno. Stukać nogą – nie wolno....

– A uczyć się wolno? – przerwała mu mama.

– Nnnno tak, ale... – wymamrotał Wojtek nieco zbity z tropu.

– A podnosić rękę i zadawać pytania wolno? – dodała szybko mama.

– Nooo...

– A odpowiadać na pytania wolno? Czytać wolno? Pisać i rysować wolno? – mama już nie czekała na odpowiedź. Wojtek prawie się obraził i poszedł do łazienki, trzaskając drzwiami.

– A u nas domu nie wolno trzaskać drzwiami! – zawołała mama.

*

W nocy Wojtek miał dziwny sen. Był w szkole, niby szedł do swojej ławki, ale sala była dużo większa, niż ta, w której jego klasa miała lekcje. Była prawie tak wielka, jak sala gimnastyczna. Ławki stały daleko od siebie.

– No, jak nie będzie Grześka, to nuda. Będę siedział sam i nawet nie będzie z kim pogadać, bo wszyscy są daleko – pomyślał Wojtek w tym śnie. Równo z dzwonkiem wszedł Grzesiek i prędko przybiegł do ławki. Wojtek odetchnął. Ale za Grześkiem wszedł jakiś nieznajomy pan z dziennikiem pod pachą. Był bardzo wysoki i jakoś tak wydawał się potężny. Podeszedł do tablicy. Wszyscy się uciszyli i patrzyli na pana. Gosia, która zauważyła pana akurat, gdy sięgała po książki i piórniki, zastygła nieruchomo z otwartą buzią i ręką w tornistrze. To było śmieszne i Wojtek zaczął się śmiać. Ale zaraz ucichł, bo pan chrząknął i tubalnym głosem oznajmił, że ich pani jest chora i teraz on będzie ich uczył.

– I od dziś możecie robić w klasie, co wam się tylko podoba. Wszystko wam wolno, bo uważam, że dzieci same wiedzą, co jest dla nich dobre.

Wojtek, tak z przyzwyczajenia, podniósł rękę i – jak zwykle nie czekając na pozwolenie (czego ich pani nie lubiła) – zawołał:

– Można biegać?

– Przecież mówię, można – odpowiedział trochę niecierpliwie pan, siadając na krześle.

Wojtek niewiele myśląc zerwał się i ruszył pędem w stronę okna.

– Goń mnie! – krzyknął do Grześki. W tym momencie Gosia wysunęła nogę. Wojtek, który tego nie zauważył, potknął się i runął jak długi. Krzyknął z bólu. Wstał i dotknął nosa. No tak, cieknie krew. Gośka zaczęła się śmiać, więc Wojtek, niewiele myśląc, rzucił się na nią z pięściami. Ale Gośka była szybsza. Przemknęła pod jego ręką i uciekła. Prosto do nowego nauczyciela, który zdążył wstać, popatrzeć w okno i powoli odwrócić się do klasy. Gośka wcisnęła się za pana. Wojtek krzyknął bliski płaczu:

– Proszę pana, ona mi podstawiła nogę!

A pan obojętnie powiedział:

– No to co? Mówiłem: od dziś wszystko wolno.

W Wojtku tak się zagotowało... że aż się obudził. Siadł cały drżący. Było już jasno. Weszła mama.

– Nie śpisz? Wstawaj. Czas zbierać się do szkoły.

Wojtek z ulgą zerwał się z łóżka.

Rozmowa o szkole z opowiadania.

- Jaki był nauczyciel ze snu chłopca?
- Czy zależało mu na uczniach? Dlaczego tak myślicie?
- Jak byście się czuli w takiej szkole?
- Jak by się w niej uczyło?

- A co wolno w waszej szkole?
- Czego nie powinno się robić? Dlaczego?
- Co by się działo, gdyby nie było przepisów drogowych?
- Co by było, gdyby każdy mógł zabierać innym to, co się mu spodoba?
- Gdzie jeszcze zasady są konieczne, żeby można było normalnie żyć?

Rozmowa ma uświadomić uczniom, że zasady w szkole i w ogóle w codziennym życiu, są niezbędne. Jeśli komuś (np. nauczycielowi) zależy na innych, to pilnuje przestrzegania zasad (np. żeby inni się nie krzywdzili).

– Gdy Pan Bóg stworzył ludzi, chciał, by byli szczęśliwi. I dał im także zasady, które prowadzą do szczęścia. Te zasady nazywamy przykazaniami Bożymi.

- Kto o nich słyszał?
- Co wiecie o przykazaniach?

Katecheta przy zapalonej świecy czyta tekst na podstawie Pisma Świętego: Dekalog ze wstępem z Księgi Przysłów 4, 26. 27b.

 Uważaj, gdzie krok masz postawić. Odwróć się od złego!

Jam jest Pan Bóg Twój [...].

Nie będziesz miał bogów cudzych przede mną.

Nie będziesz brał imienia Pana Boga twego nadaremno.

Pamiętaj, abyś dzień święty święcił.

Czczij ojca swego i matkę swoją.

Nie zabijaj.

Nie cudzołóż.

Nie kradnij.

Nie mów fałszywego świadectwa przeciw bliźniemu swemu.

Nie pożądaj żony bliźniego swego.

Ani żadnej rzeczy, która jego jest.

Po zakończeniu katecheta gasi świecę, by uczniowie wiedzieli, że skończyło się czytanie Pisma Świętego. Pyta, kto wie, ile przykazań przeczytał. Nawet jeśli ktoś odpowie dobrze, katecheta prosi, by uczniowie sprawdzili i policzyli. Czyta jeszcze raz – tym razem same przykazania (od „Nie będziesz miał...”), a uczniowie po każdym odliczają głośno: „przykazanie pierwsze”, „przykazanie drugie” itd.

ODPOWIEDŹ NA WEZWANIE BOŻE

Nawiązanie do potrzeby zachowywania zasad (bez szczegółowego omawiania).

– Które przykazanie zapamiętaliście?

Katecheta zwraca uwagę na te z zapamiętanych przykazań, które ułatwią dzieciom podanie przykładu, np. „Nie kradnij”.

– Co się dzieje między ludźmi, jeśli nie przestrzegają tego przykazania?

PRACA Z PODRĘCZNIKIEM

– Otwórzcie podręczniki na s. 57. Co przedstawia pierwszy rysunek?

Katecheta omawia z dziećmi wszystkie sytuacje: chłopak gałęzią burzy bałwana, więc dziewczynce jest przykro, dziecko płacze; dwoje dzieci bije się o sanki; nie zjeżdżają z górki; dziecko naraża swoje życie, bo zjeżdża na jezdnię; dzieci rzucają śnieżkami w karmik i straszą ptaki.

– Czy te dzieci przestrzegały przykazań Bożych?

– A jeśli zaczną przestrzegać, to co się zmieni?

Katecheta zwraca uwagę na drugi rysunek, na s. 58. Uczniowie omawiają go pod kątem tego, co się zmieniło: dzieci zgodnie budują bałwana, zjeżdżają z górki razem, inne idą na górę na bezpieczną stronę, karmią ptaki.

– Dzisiaj usłyszeliście dziesięć przykazań Bożych, które Pan Bóg dał ludziom. Kochający Bóg chce byśmy byli szczęśliwi i prowadzi nas do siebie.

ZABAWA W KRĘGU

Katecheta zapowiada, że zabawa będzie znakiem tego, co się dzieje z nami, gdy nie wypełniamy Dziesięciu Przykazań Bożych, a co się dzieje, gdy ich przestrzegamy.

Na środek wychodzi dwoje chętnych dzieci (katecheta prosi uczniów, którzy „się kolegują”). Uczniowie stają w środku blisko siebie, tyłem do siebie. Katecheta pyta, czy dzieci potrafią liczyć od dziesięciu do jeden. Wszyscy głośno z pomocą katechety liczą: dziesięć, dziewięć itd., a uczniowie mają iść przed siebie, czyli oddalać się od siebie.

– Tak się dzieje z nami i Panem Bogiem, gdy nie przestrzegamy przykazań. Gdy nie słuchamy Pana Boga – oddalamy się do Niego.

Potem uczniowie odwracają się do siebie i idą w swoją stronę, a wszyscy liczą kolejno: od jeden do dziesięciu. Gdy uczniowie w środku dojdą do siebie, mają się przywitać, jak bliscy przyjaciele.

– Tak się dzieje z nami i z Panem Bogiem, gdy wypełniamy przykazania. Za każdym razem, gdy słuchamy Pana Boga, jesteśmy bliżej Niego.

Teraz wszystkie dzieci wychodzą na środek, dobierają się parami i odwracają plecami do siebie, tworząc dwa szeregi. Powtarzamy zabawę: tym razem wszystkie pary najpierw od siebie odchodzą, a potem się zbliżają i witają serdecznie. Jeśli klasa jest liczna, można uczniów podzielić na dwie grupy i przeprowadzić zabawę w dwóch turach. Zawsze pozostałe dzieci liczą.

Katecheta przypomina, że chodzi o oddalanie się ludzi od siebie nawzajem i od Boga, gdy nie przestrzega się przykazań oraz zbliżanie do Boga i do siebie nawzajem, gdy przykazania wypełniamy.

UTRWALENIE

PRACA W „ĆWICZENIACH” – S. 27, ZADANIE 1.

Rozmowa o tym, co przedstawia ilustracja.

– Co robią dzieci? Co robią rodzice?

Uczniowie wycinają i naklejają odpowiednio obrazki.

– Co się zmieniło na obrazku?

Gdy przestrzegamy przykazań, zbliżamy się do ludzi i do Boga.

MODLITWA

Panie Boże, wierzymy, że jesteś blisko nas i chcesz, żebyśmy byli szczęśliwi. Naucz nas wypełniać Twoje przykazania, abyśmy byli szczęśliwi na ziemi i spotkali się z Tobą w niebie.

Pieśń 14 „Dziękuję, o Panie”.

WSPÓŁPRACA Z RODZINĄ I PARAFIĄ

Katecheta może prosić rodziców, by porozmawiali z dziećmi o dobrych zasadach panujących w ich domach.